
De teelt van winterveldbonen

Door de stijgende eiwitprijs en gewijzigd landbouwbeleid wordt het interessant om eiwitrijke gewassen als veldbonen te verbouwen. Winterveldbonen kunnen in het bijzonder interessant zijn op zwaardere gronden die in het voorjaar moeilijker bewerkbaar zijn en ook op droogte gevoeliger gronden. De oogst van winterveldbonen is vroeger in het seizoen dan van de zomerveldbonen. Veldbonen kunnen met een frequentie van 1 op 4 jaar tot 1 op 6 jaar worden geteeld.

Hiverna

Hiverna is een Duits gekweekt ras met een betere wintervastheid tegenover rassen die afkomstig zijn uit Frankrijk of Engeland. Er zijn inmiddels ervaringen tot -15 °C zonder sneeuw. Het ras geeft in het voorjaar een goede uitstoeling en geeft een goede onkruidonderdrukking. Hiverna is een bontbloeiende veldboon en bevatten dus tanninen. **Deze veldboon is zeer geschikt als voeding voor herkauwers.** Veldbonen die tanninen bevatten zijn niet geschikt voor het voeren aan varkens. Als voer voor kippen zijn er mogelijkheden in het rantsoen tot 10-15 % in bepaalde perioden.

Tanninen

Tanninen zijn bitterstoffen waaraan verschillende positieve effecten worden toegeschreven.

De groep tanninen zorgen voor:

- een betere eiwitvertering van het gras in de pens van de koe.
- verminderd preventief de kans op trommelzucht.
- preventief de kans op wormbesmettingen verkleinen (microbiële werking).
- een hoog gehalte aan tanninen in de plant geeft een betere koude/vorst tolerantie van de veldboon.

Zaaien:

Winterveldbonen worden gezaaid vanaf begin oktober tot eind oktober. De bonen moeten zich in de herfst ontwikkelen tot planten met 4-6 bladeren (5 tot 8 cm). Daarna kan de plant in winterrust gaan, dit ook om een eventuele winter beter te kunnen doorstaan.

De zaaizaadhoeveelheid is 20 zaden per m², onder ongunstige zaaiomstandigheden moet de zaaizaadhoeveelheid worden verhoogd naar 23 zaden/m². Dit is dus lager dan bij zomerveldbonen.

De bonen kunnen worden gezaaid met verschillende typen zaaimachine's. Zaaien kan zowel na het ploegen als ook in systemen met minimale grondbewerking. De zaaidiepte op zwaardere kleigronden is 8 cm op lichte klei en zandgronden wordt 10 cm aanbevolen.

Bemesting:

Veldbonen en andere leguminosen groeien het beste op gronden met een goede pH. Voor een goede opbrengst is landbouwkundig 40-60 kg P₂O₅, 100-130 kg K₂O en 20-50 kg MgO nodig. Doordat veldbonen vlinderbloemig zijn is een stikstof bemesting niet nodig. Afhankelijk van de grond kan een bladbemesting met mangaan of magnesium zinvol zijn.

Ziekten en plagen:

In de teelt van veldbonen moet vooral rekening worden gehouden met mogelijke schade door insecten. Vooral door bladrandkevers en zwarte-bonenluis. Winterveldbonen worden wel minder sterk aangetast door zwartebonenluis dan een zomergewas veldbonen. Voor bladrandkevers moet in het vroege voorjaar goed worden gecontroleerd. Chocoladevlekkenziekte (*Botrytis fabae*) en ascochyta-bladvlekkenziekte komen in veldbonen regelmatig voor. In een laat stadium kan roest voorkomen op het blad.

Teelt-technische voordelen veldboon:

- Laat stikstof achter in de grond / minder stikstof aanvoer (20-40 kg N).
- Gezonde voorvrucht / meer opbrengst tarwe in vergelijking met de teelt van tarwe op tarwe (meeropbrengst 0,5-1,5 ton tarwe).
- Op percelen met een duist-resistentie probleem een goede afwisseling.
- Bij juiste rijafstand, mechanische onkruidbestrijding mogelijk.
- Direct-zaai en mulchzaai behoort tot de mogelijkheden.

Voor- en nadelen winterveldbonen

- Vroeg in het seizoen een goede grondbedekking.
- De oogst van winterveldbonen (augustus) is vroeger dan die van zomerveldbonen (sept/okt).
- Voldoende tijd om een volggewas in te zaaien.
- Minder risico op insectenschade.
- Meer bladvlekkenziekten.
- Meer zekerheid om tijdig te zaaien op zwaardere kleigronden.

Hiverna is een kweekproduct van Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG
